

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/94/2018
Identifikačné číslo spisu: 1514202667
Dátum vydania rozhodnutia: 10.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514202667.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, so sídlom Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie 2 704,57 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoZm/67/2016-206 zo 7. marca 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2CoZm/67/2016-206 zo 7. marca 2017 (ďalej aj „rozsudok“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 3CbZm/317/2014-157 zo dňa 20. apríla 2016 (ďalej aj „súd prvej inštancie“) a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil za stotožnenia sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu (§ 387 ods. 2 a 3 CSP), keď skonštatoval správnosť dôvodov pre ponechanie zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1Zm/79/2014-19 zo dňa 19. mája 2014 (ďalej aj „zmenkový platobný rozkaz“) v platnosti.

3. Odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že predmetom konania je plnenie zo zmenky vystavenej dňa 27. septembra 2005 a splatnej dňa 31. júla 2013. Keďže žalovaný ako osoba zmenkovo zaviazaná (indosant) nezaplatil žalobcovi zmenkovú sumu s

príslušenstvom, žalobca si práva zo zmenky uplatnil proti žalovanému v súvislosti s garančným účinkom indosamentu, ktorý vyplýva z článku I. § 15 ods. 1 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej aj „zákon č. 191/1950 Zb.“ alebo „ZZŠ“), podľa ktorého, ak tu nie je opačná doložka, indosant zodpovedá za prijatie a zaplatenie zmenky. Zákon č. 191/1950 Zb. umožňuje indosantovi svoju zodpovednosť za zaplatenie zmenky vylúčiť tak, že k rubopisu pripíše doložku vylučujúcu jeho zodpovednosť (napr. „bez záväzkov“ alebo „sine obligo“). V danom prípade však žalovaný nevyvylúčil garančný účinok indosamentu, jeho zodpovednosť je preto daná.

4. Podľa súdu prvej inštancie je zmenka vždy previazaná s určitou kauzou, má funkciu platobnú aj zabezpečovaciú, čo však nič nemení na skutočnosti, že zmenka je abstraktným záväzkom, ktorého majiteľ nie je povinný preukazovať dôvod záväzku, ani výšku pohľadávky a jej dôvod. Zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov a preukázal splnenie povinností podľa ZZŠ, potrebných na uplatnenie postihu proti indosantovi. S poukazom na ustanovenia § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 43 ods. 1 článku I ZZŠ súd prvej inštancie prijal záver, že žalobca preukázal nadobudnutie zmenky rubopisom od jej predchádzajúceho majiteľa LICITOR factoring, s.r.o., keďže v súlade s čl. I § 14 ods. 1 ZZŠ s rubopisom na nového majiteľa prechádzajú všetky zmenkové práva - právo vyplniť blankozmenku nevyvylučujú. Žalobca ako oprávnený vlastník zmenky doplnil na zmenke dátum, nevyvylučujúc splatnosť a zmenkovú sumu. Uviedol, že žalobca listinnými dôkazmi preukázal, že zaslal dlžníkovi výzvu na zaplatenie zmenky, ktorá ostala bez výsledku, a teda mal oprávnenie uplatniť svoj nárok voči indosantovi. Konštatoval, že vzhľadom na to, že žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, ďalšie kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho veriteľského práva k zmenke. K výške zmenkovej sumy a jej splatnosti súd prvej inštancie uviedol, že predložením rozhodcovského rozsudku, ktorým bola žalobcovi priznaná kauzálna pohľadávka zabezpečovaná zmenkou, bolo možné zistiť, v akej výške sa nachádza peňažný nárok žalobcu, a teda akú sumu bol oprávnený do zmenky doplniť. Žalobca vyplnil zmenku sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky, a splatnosť doplnil v súlade s dohodou o vyplňovacom práve.

5. V súvislosti s prípustnosťou kauzálnych námietok podľa čl. I. § 17 ods. 1 ZZŠ súd prvej inštancie konštatoval, že ide o prípustnú obranu zmenkového dlžníka, ktorá však závisí od schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo nedbanlivostné konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa pri jej nadobúdaní. Avšak bol to práve žalovaný, ktorý prvýkrát zmenku indosoval rubopisom bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy už len kopírovali spôsob prevodu zavedený prvým indosantom. Názor, že vylúčenie zodpovednosti v zmluve o postúpení pohľadávky sa má vzťahovať aj na zmenkové vzťahy, súd prvej inštancie označil za nesprávny.

6. K otázke spotrebiteľskej ochrany súd prvej inštancie uviedol, že hoci o spotrebiteľskom charaktere príčinného vzťahu zmenky (kauzy zmenky) nepochybuje, zmenkový záväzok nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale výlučne ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý žalovaný vyhotovil bez vylúčenia garancie. Keďže žalovaný (banka) sám nie je spotrebiteľom, nemôže sa dovolávať ochrany, ktorú zákonná úprava priznáva len spotrebiteľovi. Predmet sporu preto nemá spotrebiteľský charakter.

7. Vzhľadom na abstraktný charakter zmenky nie je pre zmenkový záväzok žalovaného podstatný obsah zmluvy o postúpení kauzálnej pohľadávky. Žalovaný sa indosovaním zmenky zaručil za jej vymoženie a keďže garančný účinok zmenky doložkou napísanou na zmenke nevyvylúčil, stal sa indosovaním zmenky nepriamym dlžníkom priamo zo zákona. Podmienky vzniku zodpovednosti za vymoženie zmenky upravuje výlučne len zákon č. 191/1950 Zb. ako osobitný predpis, preto nie je možné garančný účinok indosamentu vylúčiť žiadnou mimozmenkovou dohodou. Týka sa to aj námietky, ktorou žalovaný spochybnil oprávnenie žalobcu požadovať od žalovaného zaplatenie sumy, rovnajúcej sa nominálnej výške kauzálnej pohľadávky, keďže pohľadávku postúpil za odplatu, rovnajúcu sa len časti jej nominálnej hodnoty. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že zmenka bola vyplnená nesprávne a v rozpore s dohodou, musí rovnako vedieť, ako mala byť vyplnená správne. Na preukázanie tvrdených skutočností však žalovaný neuviedol žiaden dôkaz, nepreukázal nesprávnosť výšky zmenkovej sumy a nijakým spôsobom

nepreukázal ani neplatnosť zmenky. Zdôraznil, že len účastník úverovej zmluvy, t. j. priamy dlžník je oprávnený vzniesť námietku premlčania úverovej pohľadávky, keďže sa jedná o námietku vyplývajúcu z mimozmenkového vzťahu. Takáto námietka žalovaného je v zmysle článku I. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. neprípustná, keďže nie je založená na jeho vlastnom vzťahu k žalobcovi ako majiteľovi zmenky. Právo vyplniť blankozmenku nepatrí k majetkovým právam, je prejavom výkonu vlastníckeho práva. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na abstraktný charakter zmenky a jej nezávislosť od príčinného vzťahu, pre ktorý by nemohla byť námietka premlčania kauzálnej pohľadávky úspešná ani v prípade, ak by ju vzniesol priamy dlžník zo zmenky. Premlčaním pohľadávka nezaniká, preto ani prípadné uplynutie premlčacej doby nebránilo žalobcovi doplniť do blankozmenky kauzálnu pohľadávku. Námietka premlčania by bola právne významná len v konaní, v ktorom by sa žalobca domáhal zaplatenia kauzálnej pohľadávky. Za dôvodnú nepovažoval súd prvej inštancie ani námietku, že žalobca na základe zmluvy o postúpení pohľadávky nemohol vstúpiť do všetkých práv majiteľa zmenky, nakoľko nepreukázal, že mu dlžník z úverového vzťahu bol povinný plniť. Žalobca vstúpil do všetkých práv majiteľa zmenky - nie na základe zmluvy o postúpení pohľadávky - ale tým, že na neho bola zmenka rubopisom prevedená. Povinnosť dlžníka poskytnúť žalobcovi plnenie z úverovej zmluvy žalobca preukázal zmluvami o postúpení pohľadávok a rozhodnutím Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, ktorý dňa 9. februára 2010 vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. II/2009-1820 (voči dlžníkovi L. I., vystaviteľovi zmenky), ktorý nadobudol dňa 16. apríla 2010 právoplatnosť a dňa 19. apríla 2010 vykonateľnosť voči dlžníkovi v prospech žalobcu. Do dnešného dňa však nedošlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu ani formou exekúcie.

8. K námietke žalovaného, že žalobca stratil práva zo zmenky tým, že nepreukázal predloženie zmenky dlžníkovi na platenie, súd prvej inštancie poukázal na to, že zmenku splatnú v určitý deň musí podľa článku I. § 38 ods. 1 ZZŠ majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden z dvoch nasledujúcich pracovných dní. V tomto prípade bola zmenka v súlade s článkom I. § 4 v spojení s § 77 ods. 2 ZZŠ splatná v pobočke OTP Banky Slovensko a. s., Osloboditeľov 42, Martin. Na tomto mieste bola aj prezentovaná, čo žalobca preukázal notárskou zápisnicou. Žalobca nemal povinnosť zmenku znovu predkladať na platenie dlžníkovi, pretože už len tým, že zmenku umiestnenec (domiciliát) po predložení nepreplatil, čo sa považuje za odmietnutie platenia riadne predloženej zmenky, vznikli žalobcovi postihové práva. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“, ktorá tým, že ju napísal vystaviteľ, platí aj proti nepriamym dlžníkom. Povinnosť preukázať, že lehoty neboli dodržané, musí v zmysle článku I. § 46 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. ten, kto sa toho proti majiteľovi dovoľáva. V tomto prípade je to žalovaný, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno. Žalobca prvopisom zmenky svoje zmenkové práva preukázal, preto súd prvej inštancie vydaním zmenkového platobného rozkazu rozhodol o jeho návrhu. Keďže podaním námietok sa zmenkový platobný rozkaz nezrušil, súd v ďalšom konaní skúmal už len to, či obrana žalovaného, vyjadrená v námietkach, je dôvodná a či ním tvrdené a preukázané skutočnosti spôsobili úplný alebo čiastočný zánik povinnosti poskytnúť žalobcovi plnenie zo zmenky. Podľa záveru súdu prvej inštancie vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo, že by žalovaný za zaplatenie zmenky nezodpovedal a ani to, že by zmeškaním lehoty na predloženie zmenky žalobca stratil voči nemu právo zo zmenky.

9. Podľa súdu prvej inštancie zákon č. 191/1950 Zb. je osobitným právnym predpisom, ktorý v rozsahu v ňom obsiahnutej právnej úpravy, má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou. Pokiaľ teda žalovaný namietať vedomé konanie žalobcu pri nadobúdaní zmenky na škodu žalovaného s tým, že by takému konaniu so zlým úmyslom nemala byť poskytnutá súdna ochrana za aplikácie ust. § 265 Obchodného zákonníka (konanie v rozpore s poctivým obchodným stykom) či ust. § 3 Občianskeho zákonníka (konanie v rozpore s dobrými mravmi), tak súd prvej inštancie uviedol, že zmenkové vzťahy je možné posúdiť podľa všeobecnej právnej úpravy len vtedy, ak nie sú riešené v zákone č. 191/1950 Zb. Touto všeobecnou úpravou je vo vzťahu k ZZŠ Občiansky zákonník. Ochrana dlžníka v rovine podanej námietky žalovaného však je komplexne riešená v čl. I § 17 ods. 1 ZZŠ, preto súd prvej inštancie nevidel dôvod pre aplikáciu ust. § 3 Občianskeho zákonníka, ani ust. § 265 Obchodného zákonníka, ktorý na daný prípad zmenkovej zodpovednosti indosanta nedopadá.

10. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie nemohol akceptovať námietky žalovaného a

preto zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti. O trovách námietkového konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) a zásady úspechu v konaní.

11. Odvolací súd napokon v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia zdôraznil, že zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov a preukázal splnenie povinností podľa ZZŠ, potrebných pre uplatnenie postihu voči indosantovi (žalovanému). Bol to práve žalovaný ako prvý indosant, ktorý garančný účinok indosácie zmenky v rámci rubopisu nevylúčil. Dohoda o vylúčení garančnej zodpovednosti indosanta za plnenie zo zmenky v zmluve o postúpení pohľadávky nie je v súlade s právnou úpravou zmenkových vzťahov.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby v konečnom dôsledku došlo k zrušeniu zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1Zm/79/2014-19 zo dňa 19. mája 2014 v celom rozsahu. Podanie dovolania žalovaný odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13. Dovolateľ poukázal na závery uvedené v zrušujúcich uzneseniach NS SR v obdobných veciach sp. zn. 2Obdo/19/2014 z 29. októbra 2015 a sp. zn. 1 Obdo/4/2013 zo 16. apríla 2014. Namietal, že odvolací súd nepripustil jeho kauzálne námietky pre údajné nepreukázanie vedomého konania žalobcu na škodu dovolateľa. Odvolací súd mal pritom za to, že žalovaný v snahe sanovať svoje pochybenie pri rubopisovaní zmenky sa snaží preukázať škodlivé alebo šikanózne správanie žalobcu, čo však preukázané nebolo a preto považoval kauzálne námietky za neúčinné. Ďalej uviedol, že odvolací súd odôvodnil napadnutý rozsudok tým, že žalobca preukázal „dobromyseľnosť“, keď sa pokúsil vymôcť pohľadávky od pôvodných dlžníkov, skutočnosť ktorá - podľa záveru odvolacieho súdu - svedčí o nevedomosti žalobcu, že zmenky si môže uplatniť proti finančne schopnému indosantovi. Dovolateľ označil tento záver za nesprávny tvrdiac, že pokiaľ odvolací súd sám skonštatoval, že žalobca nepoznal obsah zmenky, tak sa pri jej nadobudnutí dopustil hrubej nedbanlivosti. Výslovil názor, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vedomé konanie žalobcu na škodu žalovaného. Dovolateľ poukázal na rozhodovaciu prax NS SR, konkrétne jeho rozhodnutia vydané pod sp. zn. 2Obo/87/2009, 2Obo/17/2009, z ktorých vyplýva, že vyvodíť záver, že majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedomo na škodu dlžníka, je možné len z nepriamych dôkazov. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nepostupoval spôsobom zodpovedajúcim tejto ustálenej rozhodovacej praxi, keď kriticky neanalyzoval - aj na základe dôkazov - nakoľko je pravdepodobné zlomyseľné nadobudnutie zmenky žalobcom. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo 799/2011, v ktorom sa uvedený súd zaoberal okolnosťami, za existencie ktorých je predpoklad vedomého nadobudnutia na škodu dlžníka daný. Vytýkal súdu prvej inštancie, že dôkazy vyhodnotil izolovane, formálne a nie aj v hlbšom kontexte. Konštatoval, že odvolací súd závery súdu prvej inštancie len automaticky schválil a prebral. Dovolateľ uviedol, že v celom konaní priznáva opomenutie vylúčenia garančného účinku zmenky, ktoré žalobca zneužíva v prebiehajúcich sporoch. Z vykonaných dôkazov dostatočne vyplýva, že žalobca sa dopustil pri nadobúdaní zmenky vedomého konania na škodu žalovaného v zmysle čl. I § 17 ZZŠ. Z tohto dôvodu je toho názoru, že jeho kauzálne námietky sú prípustné. Odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil tvrdenia žalovaného v odvolaní, podľa ktorých zmenka uplatnená žalobcom voči žalovanému nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje voči žalovanému právo na kompenzáciu nevyožiteľnosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo voči žalovanému nemá. Je toho názoru, že všetky vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil v rozpore s vtedy platným ust. § 132 OSP len izolovane, jednotlivo a formálne, a nie aj v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte.

14. Podľa dovolateľa, vedomé konanie na škodu dlžníka sa podľa čl. I § 17 ZZŠ posudzuje z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia a šikanózný výkon práva v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka sa posudzuje z hľadiska objektívnej spoločenskej prijateľnosti takéhoto konania, z hľadiska objektívnych celospoločenských hodnôt. Ustanovenie čl. I §

17 ZZŠ nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity, prejavenu v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zákaze šikanózneho zneužitia práva v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí popri § 3 Občianskeho zákonníka nad jeho rámec, a nie namiesto neho. Výklad súdov vylučuje mimoprávne pravidlá správania, zakotvené vo všeobecnom predpise len preto, že zmenkový zákon obsahuje iné prostriedky obrany v čl. I § 17. Tento výklad je formalistický a nesprávny. Dovolateľ uviedol, že ak súd ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ interpretoval ako dôvod na vylúčenie aplikácie § 3 Občianskeho zákonníka, v podstate ho interpretoval ako prostriedok umožňujúci zneužitie zmenky. Nesprávnosť právneho názoru vo veci konajúcich súdov preukazoval odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, nález Ústavného súdu Českej republiky z 18. júla 2013 sp. zn. IV. ÚS 457/10 a tiež rozsudok Vrchného soudu v Praze z 29. apríla 2013 sp. zn. 9Cmo 122/2013, v rozhodnutiach ktorých súdy zdôraznili, že napriek prísnej formálnosti zmenkového práva, nemožno prihliadať na vznik takej právnej praxe, v dôsledku ktorej dochádza k zneužitiu zmenkových inštitútov v neprospech jednej zo zmluvných strán.

15. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí - podľa dovolateľa - ignoroval názor NS SR, vyjadrený v rozhodnutiach sp. zn. 2Obo/87/2009 a sp. zn. 2Obo/17/2009 a nevenoval zvýšenú pozornosť námietkam žalovaného v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a šikanóznym výkonom práva. Zároveň uviedol, že legitímne očakával od odvolacieho súdu, že posúdi nesprávny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého na zmenkovo-právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka ako *lex generalis*, keď zmenkový zákon ako *lex specialis* obsahuje už v ustanovení čl. I § 17 ZZŠ limitovanú reguláciu zneužitia práva, ktorá podľa okresného súdu vylučuje aplikáciu ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka.

16. Dovolateľ namietal aj skutočnosť, že odvolací súd namiesto toho, aby sa vysporiadal s právnym názorom NS SR v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014 ohľadne nutnosti posúdenia zmenky ako neplatnej, nakoľko v konaní uplatnená zmenka je zmenkou spotrebiteľskou, sa iba stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie v konštatovaní, že účastníkom tohto sporu nie je spotrebiteľ. Konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach zjavne vôbec spotrebiteľskou zmluvou nezaoberali. Dovolateľ poukázal na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v identickom spore sp. zn. 1Obdo/4/2013 zo 16. apríla 2014. Zdôraznil, že NS SR v identickom spore už poukázal na skutočnosť, že súdy sa v danom (identickom) prípade boli *ex offio* povinné zaoberať platnosťou zmenky ako zmenky „spotrebiteľskej“. Z tohto pohľadu bolo potrebné, aby súd skúmal, či dohoda o vyplňovacom práve k zmenke, uzavretá medzi žalovaným ako zmenkovým veriteľom a vystaviteľom zmenky ako zmenkovým dlžníkom (a spotrebiteľom súčasne) je dostatočne zrozumiteľná a platná (§ 39 Obč. zák.), a to bez ohľadu na to, či uvedené žalovaný namietal a bez ohľadu na koncentračnú zásadu. Ďalej mal súd skúmať, či formulár dohody o vyplňovacom práve k zmenke, predložený spotrebiteľovi, dostatočne chráni práva spotrebiteľa.

17. Dovolateľ zároveň uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za nezákonný a nepreskúmateľný podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď ignoruje doterajšiu rozhodovaciu prax NS SR, zásadné závery spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015, publikovaného pod č. R 93/2015 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR a závery z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

18. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, pričom uviedol, že dovolanie nie je prípustné, keďže odvolací súd umožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň žalovaný neuviedol žiaden konkrétny nesprávny procesný postup odvolacieho súdu. Vyslovil názor, že uznesenia NS SR, uvádzané žalovaným, nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo 6/2017. Žalovaný po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu žalovanú sumu uhradil, konaním ktorým *de facto* uznal súdom priznaný nárok žalobcu a nepodal ani návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Zároveň konštatoval, že dovolanie v prejednávanej právnej veci nie je

prípustné ani z dôvodu uvedeného v ust. § 422 CSP.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 2 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

20. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

21. Podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. Podľa § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

23. Podľa § 422 ods. 2 CSP, na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

24. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 432 CSP.

25. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je však obmedzená nielen ustanovením § 421 ods. 2 CSP, ale aj ustanovením § 422 CSP. Ustanovenie § 422 CSP predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania pre právne posúdenie výškou sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je dovolanie neprípustné v tzv. bagateľných veciach. Skutočnosť, či ide o bagateľnú vec, je limitovaná predmetom konkrétneho konania, teda tým, o čo strane v tej - ktorej posudzovanej veci ide. Ak sa jedná o bagateľnú vec, dovolací súd dovolanie odmietne bez toho, aby skúmal správnosť právnych záverov odvolacieho súdu. Rozhodujúci je deň podania žaloby na súde prvej inštancie. Vychádzajúc z obsahu spisu bola v rozhodovanej právnej veci žaloba podaná dňa 4. februára 2014, pričom žalobca sa predmetnou žalobou domáhal zaplatenia sumy 2 704,57 eur. Nariadenie vlády SR č. 321/2013 Z. z. ustanovilo sumu minimálnej mzdy na rok 2014 na 352 eur za mesiac. Minimálna mzda ku dňu začatia konania (k 4. februáru 2014) teda predstavovala sumu 352 eur, teda desaťnásobok minimálnej mzdy predstavuje sumu 3 520 eur. Suma, ktorej zaplatenia sa žalobca domáha, teda neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade ide o bagateľnú vec, keďže nie je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorej pre prípustnosť dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP musí výška dovolateľom žiadaného peňažného plnenia prevyšovať desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu začatia konania.

26. S poukazom na uvedené dovolací súd uzaviera, že v danom prípade nie je dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

27. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že postupom obidvoch súdov, t. j. súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

28. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Vecou samou sa vo všeobecnosti rozumie nárok uplatňovaný iniciátorom sporu (žalobcom), ktorý predstavuje predmet daného sporu. Rozhodnutím vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd meritorne zaoberá nárokom, ktorý strana sporu uplatnila, pričom žalobou uplatnený nárok posudzuje podľa hmotného práva. So zreteľom na uvedené dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu má nepochybne povahu rozhodnutia vo veci samej, nakoľko sa ním meritorne rozhodlo o právach a povinnostiach sporových strán.

30. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv, garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry NS SR k ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci, ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

31. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

32. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

33. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento podrobne uviedol skutkový a právny stav, na základe ktorého súd prvej inštancie rozhodnutím č. k. 3CbZm/317/2014-157

z 20. apríla 2016 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz č. k. 1Zm/79/2014-19 zo dňa 19. mája 2014 a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 143,10 eur. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k uplatneným postihovým nárokom. Odvolací súd po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite

zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 OSP, účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov (čl. I. § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a ods. 2, § 43 ods. 1, § 45 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) a tieto aj správne vyložil a keďže nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

34. Podľa názoru dovolacieho súdu, procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (na súde prvej inštancie) a Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016 (na odvolacom súde). Žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že dovolateľ (žalovaný) sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ CSP).

35. K námietke žalovaného, podľa ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v uzneseniach NS SR ako súdu dovolacieho v identickej veci (sp. zn. 2Obdo/19/2014 a sp. zn. 1Obdo/4/2013) dovolací súd uvádza, že jedná sa o zrušujúce uznesenia dovolacieho súdu, pričom prípustnosť dovolania v nich bola založená na nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (Krajského súdu v Košiciach) z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach. Tvrdenie žalovaného, že NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/19/2014 vyslovil právny záver týkajúci sa hmotnoprávneho charakteru indosovanej zmenky, nie je správne. V citovanom rozhodnutí NS SR len podotkol, že z obsahu spisu sa mu javí, že v danom prípade by mohlo ísť o spotrebiteľskú zmenku. Neuviedol však pre nižší súd záväzný právny záver, že sa skutočne jedná o spotrebiteľskú zmenku, na základe akých dôvodov k takémuto záveru dospel a aké to vyvoláva právne následky. NS SR v rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/4/2013 sa vôbec nevyjadril k povahe zmenky (či vyplýva alebo nevyplyva zo spotrebiteľskej zmluvy) a nezaoberal sa ani uplatnenými kauzálnymi námietkami. Obidvomi rozhodnutiami NS SR, na ktoré sa žalovaný odvoláva, boli zrušené rozhodnutia odvolacieho súdu len z procesného dôvodu, a to pre procesné pochybenie odvolacieho súdu, ktorým bola nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia pre absenciu relevantného odôvodnenia rozhodnutia. V týchto rozhodnutiach NS SR však nebol vyslovený žiadny právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmenky (ako to tvrdí dovolateľ), a preto v predmetnom spore nemohlo dôjsť ani k žalovaným namietanému porušeniu jeho legitímnych očakávaní a k porušeniu právnej istoty.

36. V preskúmvanej veci sa Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (na rozdiel od odvolacieho súdu - Krajského súdu v Košiciach, rozhodnutia ktorého boli predmetom prieskumu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2Obdo/19/2014 a sp. zn. 1Obdo/4/2013) relevantne vysporiadal s odvolacími námietkami žalovaného a náležite vysvetlil, prečo nie je možné aplikovať záver o procesnom pochybení súdu, prijatý v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Obdo/19/2014 aj v predmetnej veci. Vzhľadom na uvedené, postup odvolacieho súdu nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 žalovaný označil až v dovolaní a z toho dôvodu sa odvolací súd nemohol v odôvodnení svojho rozhodnutia k nemu vyjadriť. K tomuto rozhodnutiu sa preto vyjadril až dovolací súd. Len pre úplnosť dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že následne po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu uznesením NS SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací opätovne vo veci rozhodol rozhodnutím č. k. 3CoZm/21/2014-216 z 29.01.2015, pričom voči tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo podané následne dovolanie, o ktorom rozhodol NS SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 1Obdo/7/2017 z 13.12.2018, ktorým dovolanie odmietol pre jeho neprípustnosť.

37. Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd konštatoval, že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu. Keďže žalovaný spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného, pričom za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (sp. zn. I. ÚS 673/12014, sp. zn. II. ÚS 27/2008, sp. zn. III. ÚS 167/2013). Iba samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu (odvolacieho súdu) nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ust. § 447 písm. c/ CSP.

38. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

39. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného ani z hľadiska ním vymedzeného dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP nepovažoval za opodstatnené a preto dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

41. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.